

บทที่ 1

บทนำ

๑. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

เพลงไทย เป็นงานศิลปะประเภทหนึ่งที่แสดงออกในคุณค่าของเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมไทย เพลงไทยมีรูปแบบ มีวิธีการบรรเลง บทเพลงไทยมีโครงสร้าง มีแนวดำเนินทำนองที่บ่งบอกถึงความงดงามของความไพเราะ ในวงการดนตรีไทยจัดแบ่งประเภทวงดนตรีตามลักษณะโครงสร้างทางเสียงและ เป้าหมายของการบรรเลง เช่นการบรรเลงเพื่อพิธีกรรมทั้งในพิธีหลวงและพิธีราษฎร์ การบรรเลงเพื่อการแสดงและการบรรเลงเพื่อความบันเทิง เป็นต้น

การบรรเลงดนตรีไทยนิยม เริ่มต้นด้วยการโหมโรง เพลงโหมโรงนับเป็นความสำคัญอันดับแรกของการบรรเลงเพลงไทย เพลงโหมโรงมีทั้งที่รวมชุด โดยนำบทเพลงหลายเพลงเรียงร้อยและบรรเลงต่อเนื่องกัน แต่ก็มีโหมโรงที่ใช้เพลงใดเพลงหนึ่งทำหน้าที่นั้น เป้าหมายของการโหมโรง เป็นการประกาศให้ผู้คนในสังคมที่มาร่วมงานหรืออยู่ใกล้เคียงกับบริเวณงานได้ทราบว่า ณ บัดนี้กิจกรรมทั้งหลายที่กำหนดไว้ไม่ว่าจะเป็นงานพิธีกรรม งานการแสดงหรือความบันเทิงนั้นได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว เพลงโหมโรงอาจมีเป้าหมายเพื่อการตรวจสอบระบบเสียงและความพร้อมทั้งเครื่องดนตรีและตัวนักดนตรี โหมโรงบางประเภทแสดงให้เห็นวัฒนธรรมด้านความเชื่อของคนไทยและผูกโยงกับจินตนาการ ดังนั้น เพลงโหมโรงของการบรรเลงเพลงไทยจึงมีการกำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจน มีวิวัฒนาการและมีวิธีการกำหนดไว้แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมและช่วงเวลา เช่น โหมโรงเช้า โหมโรงกลางวัน โหมโรงเย็น โหมโรงการแสดงมหรสพประเภทต่าง ๆ โหมโรงเสภา โหมโรงพระเทศน์ โหมโรงเครื่องสาย เป็นต้น ;.

เพลงโหมโรงโดยเรศ เป็นเพลงโหมโรงเพลงหนึ่งที่มีเมื่อดพรายการบรรเลง มีท่วงทำนองที่ได้รับความนิยมในวงการดนตรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่ามีลีลาไพเราะ เยี่ยมยอด โดยเฉพาะแนวดำเนินทำนอง เป็นเพลงที่มีความกระชับกระเฉง มีลูกล้อลูกขัด ให้อารมณ์เพลง คึกคักสนุกสนาน จนเป็นที่นิยมนำไปบรรเลงในวงดนตรีและในโอกาสต่าง ๆ เสมอมา ผู้วิจัย

เห็นว่าเพลงโหมโรงโอยเรศนี้เป็นเพลงอมตะที่มีคุณค่า มีความสำคัญต่อวงการดนตรีไทยทั้งในด้านทำนองเพลง ประวัติความเป็นมา ความหมายลึกลับในเชิงการประพันธ์ที่เปิดช่องทางให้นักดนตรีสามารถใช้ปฏิภาณในการตกแต่งทางบรรเลงของเครื่องดนตรีต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ทั้งยังมีวิวัฒนาการที่ต่อเนื่องจากทำนองของเดิมอีก ผู้วิจัยจึงกำหนดหัวข้อเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมั่นใจว่าผลจากการวิจัยจะก่อประโยชน์ต่อวงวิชาการดนตรีไทย วงวิชาชีพดนตรีไทยตลอดจน เป็นประโยชน์ต่อระบบการศึกษาดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย ✓

การวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาชอู้ในวงดนตรีไทย
2. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและโครงสร้างเพลงโหมโรงโอยเรศ
3. เพื่อวิเคราะห์แนวคำเน้นทำนองเพลงโหมโรงโอยเรศทางชอู้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัย คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการดนตรีไทย ทั้งต่อวงการศึกษาดนตรีและวงการอาชีพดนตรีไทย ในด้านเนื้อหา คือ
 - 1.1 ชอู้ในวงดนตรีไทย
 - 1.2 ประวัติความเป็นมาของเพลงโหมโรงโอยเรศ
 - 1.3 โครงสร้างเพลงโหมโรงโอยเรศ
2. ก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวิจัยด้านดนตรีไทย ในด้านการวิเคราะห์ทำนอง คือ
 - 2.1 แนวคำเน้นทำนองของชอู้
 - 2.2 แนวการวิเคราะห์และเปรียบเทียบทางเพลงของชอู้
3. แบบแผนของการศึกษาและการวิจัย จะเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยเพลงไทยในลักษณะอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัย ได้กำหนดขอบเขตสำหรับการศึกษาไว้ ดังนี้

1. บทเพลงใหม่โรงโอยเรศ สำหรับการศึกษาจำนวน 24 ทาง ประกอบด้วย
 - 1.1 ทำนองเนื้อเพลงหลัก (ทางฆ้อง) จำนวน 1 ทาง
 - 1.2 ทำนองเพลงทางซอด้วง จำนวน 23 ทาง
2. แนวคำเนิ่นทำนองเพลงใหม่โรงโอยเรศ ตามข้อ 1 เป็นข้อมูลที่ได้มาจาก
 - 2.1 ข้อมูลเอกสาร
 - 2.2 ข้อมูลภาคสนาม
3. ข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินการบันทึกข้อมูล เสียงและข้อมูล เนื้อหา
4. แนวคำเนิ่นทำนองเพลงใหม่โรงโอยเรศที่นำมาวิเคราะห์ เป็นข้อมูลที่บันทึกด้วยโน้ตสากล ระบบเสียงเท่าตามโครงสร้างของดนตรีไทย
5. ศึกษาทำนองโดยใช้ระดับเสียง "ทางเพียงออบน" หรือ "ทางนอกนอกคำ" เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ อธิบายความโดยวิธีพรรณนา 2 ลักษณะ คือ

1. พรรณนาความเรียงตามหัวข้อในกรณีที่มีใช้ทำนองเพลง
2. พรรณนาโดยใช้ระบบโน้ตสากลกับความเรียงในกรณีที่ เป็นทำนองเพลง วิธีวิจัย

กำหนดเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์
 - ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ มี 2 ส่วน คือ
 - 1.1 ข้อมูลแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ส่วนตัว ประสพการณ์ด้านดนตรี การเรียนเพลงใหม่โรงโอยเรศและข้อมูลประวัติครูของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 1.2 ข้อมูลโน้ตเพลงใหม่โรงโอยเรศ ซึ่งได้จากการบันทึกข้อมูลโน้ตเพลงระบบต่าง ๆ คือ ระบบโน้ตตัวเลข 9 ตัว ระบบโน้ตแบบ ด ร ม ฟ ระบบโน้ตแบบ 1-7

ระบบเน็ต แบบ D R M F เป็นต้น และจากการบันทึกด้วยแถบเสียงที่ผู้ช่วยวิจัยบันทึกและถอดโน้ตให้และจากที่ผู้วิจัยเก็บจากข้อมูลภาคสนาม

การเก็บแบบสอบถามดำเนินการโดยขอความร่วมมือจากผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นนักดนตรี อาจารย์ผู้สอนดนตรีปฏิบัติงานในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และจากการออกเก็บข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลส่งไปจำนวน 70 ฉบับ ได้คืน 46 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.71 คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รายละเอียดปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่แจก ได้คืน และใช้ได้

จังหวัด	ที่แจก	ได้คืน	ใช้ได้
กำแพงเพชร	4	3	1
กรุงเทพมหานคร	14	12	12
ขอนแก่น	4	1	1
เชียงใหม่	5	5	5
บุรีรัมย์	5	2	1
ปัตตานี	4	1	1
ลพบุรี	5	2	2
ลำปาง	4	2	2
สงขลา	5	3	3
สุพรรณบุรี	5	2	1
สุรินทร์	4	2	2
อุทัย	6	6	6
อ่างทอง	5	5	5
รวม	70	46	42
ร้อยละ	100	65.71	60.00

ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามและข้อมูลบทเพลงที่บันทึกไว้แล้ว จากนักดนตรีจำนวน 42 คน มาคัดเลือก โดยพิจารณาจากอายุ กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 30 ปี และมีประสบการณ์ด้านดนตรี ทั้งการเริ่มเรียนดนตรี ประสบการณ์การแสดงดนตรีและการสอนดนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี มีข้อมูลพิเศษ 2 ประการ คือ

1. ข้อมูลจากนายฉิน เพ็งพงศา อดีตนักดนตรีที่มีฝีมือ ถึงแก่กรรมเมื่อ 6 กรกฎาคม 2533 ขณะอายุ 76 ปี ข้อมูลบันทึกเพลงได้รับจากนางสาวยมโดย เพ็งพงศา อาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา และนักร้องรางวัลมืองทองคำ ประจำปี พ.ศ.2523

2. ข้อมูลจากนายสมศักดิ์ ศึกษา เป็นข้อมูลเพลงที่มีทำนองเที่ยวเปลี่ยน โดยนำทำนองเพลงทั้ง 2 ทางมาเป็นข้อมูลวิเคราะห์

ดังนั้นข้อมูลบทเพลงที่นำมาเพื่อการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้จึงมีข้อมูลจากนักดนตรี จำนวน 22 คน มีทำนองเพลงจำนวน 23 ทาง รายละเอียดปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงข้อมูลนักดนตรี ด้านอายุปัจจุบัน เริ่มเรียนดนตรีและประสบการณ์

ที่	นักดนตรี	อายุ ปัจจุบัน	เริ่มเรียนดนตรี เมื่ออายุ	ประสบการณ์ /ปี	ลำดับที่
1	พันเอกกิจ วรรณะ	65	7	58	5
2	นายเฉลิม ม่วงแพศรี	55	15	40	11
3	นายไชยวัฒน์ พวงสีเงิน	40	21	19	19
4	นายดนุท สมใจดี	32	15	17	20
5	นายเดือน พาทยกุล	88	7	81	1
6	นายทองสวรรค์ เทวะทะ	47	16	31	15
7	นายนริศ สุขโข	50	8	42	10
8	นายน้อม สุวรรณคดี	60	16	44	9
9	นางสาวนิรมล ตระการผล	45	10	35	14
10	นายประเวช กุมุท	70	6	64	3
11	นายฉิน เพ็งพงศา	76	22	54	6
12	นายพลกุล ทอมยก	48	12	26	16
13	นางมณฑา กิมทอง	40	9	31	15
14	นายเมธา ภัคดีพิพัฒน์	59	14	45	8

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	นักดนตรี	อายุ ปัจจุบัน	เริ่มเรียนดนตรี เมื่ออายุ	ประสบการณ์ /ปี	ลำดับที่
15	นายวีระศักดิ์ กลั่นรอด	36	10	26	16
16	นางศิริภูมิ เมตต์คง	46	8	38	12
17	นางสนั่น ยวนบุญย์	79	18	61	4
18	นายสมบุรณ์ ลาเจียก	79	9	70	2
19	นายสมศักดิ์ ศึกษา	47	10	37	13
20	นายสุภูมิ เรืองใจ	60	12	48	7
21	นายโสฬส คุปต์รัตน์	36	11	25	17
22	นางอรุณี โคตรสมบัติ	33	9	24	18

จากตาราง 2 นักดนตรีที่มีประสบการณ์ด้านดนตรีมากกว่า 60 ปี มี 4 คน คือ นายเดือน พาทยกุล นายสมบุรณ์ ลาเจียก นายประเวช กุมุท และนายสนั่น ยวนบุญย์ โดย นายเดือน พาทยกุล มีประสบการณ์มากที่สุดคือ 81 ปี ส่วนนักดนตรีที่มีประสบการณ์ด้านดนตรี น้อยกว่า 20 ปี มี 2 คน คือ นายไชวัฒน์ พวงสีเงิน และนายคนุต สมใจดี โดย นายคนุต สมใจดี มีประสบการณ์น้อยที่สุด คือ 17 ปี

เพลงใหม่โรงโอยเรศ ประกอบด้วยเนื้อทำนองหลัก(ทางฆ้อง) จำนวน 1 ทาง ทำนองทางซออยู่จากนักดนตรีจำนวน 23 ทาง เมื่อจำแนกหน่วยทำนองเพื่อการวิเคราะห์ มี ดังนี้ :-

จำนวนทำนองเพลง	รวม	24	ทาง
จำนวนท่อนเพลง	รวม	96	ท่อน
จำนวนหน้าทับ	รวม	480	หน้าทับ
จำนวนหน่วยวิเคราะห์	รวม	960	หน่วย

การบันทึกข้อมูล

การบันทึกข้อมูล ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากแบบสอบถาม มุ่งสัมภาษณ์และสอบถามสถานภาพ ส่วนตัวของนักดนตรี ประสบการณ์ด้านดนตรี ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนเพลงไหมโรงไอยเรศ ประวัติของครูผู้สอน สำหรับการสัมภาษณ์เพิ่มเติมประวัติความเป็นมาของเพลงไหมโรงไอยเรศ ความนิยมในการบรรเลงและลักษณะของเพลงไหมโรง เป็นต้น

2. ข้อมูลทำนองเพลงไหมโรงไอยเรศที่เก็บรวบรวมได้มี 2 แบบ คือ

2.1 การบันทึกเสียงเพลง จากการบรรเลงของนักดนตรี

2.2 โน้ตเพลงที่นักดนตรีจดให้หรือสำเนาเอกสารจากสมุดโน้ตเพลง ซึ่งมีทั้ง การบันทึกโน้ตระบบโน้ตนิ้ว ระบบโน้ตสากล ระบบโน้ตแบบตัวเลข 9 ตัว ระบบโน้ตแบบ ด ร ม ฟ ระบบโน้ตแบบ 1-7 และระบบโน้ตแบบ D R M F

ผู้วิจัยนำข้อมูลทำนองเพลงไหมโรงไอยเรศตามข้อ 2.1 และข้อ 2.2 มาบันทึก เป็นโน้ตสากล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์และให้เป็นระบบเดียวกัน

การวิจัยข้อมูลและการนำเสนอผล

ผู้วิจัยจัดกระทำกับข้อมูลโดยจำแนกงานออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลของชอู้ในวงดนตรีไทยและข้อมูลนักดนตรีโดยศึกษาจากการ สัมภาษณ์ ข้อมูล เอกสาร นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา ลำดับและเรียบเรียงความ นำเสนอ ผลไว้ในบทที่ 2 "ชอู้ในวงดนตรีไทยและข้อมูลนักดนตรี"

ตอนที่ 2 ศึกษาลักษณะของเพลงไหมโรงประวัติความเป็นมาและโครงสร้างของ เพลงไหมโรงไอยเรศ โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์ ข้อมูล เอกสาร ข้อมูลทำนองเพลงที่ได้ จากโน้ตเพลง การฟังทำนองเพลงจากการบันทึก การร่วมบรรเลงและจากแถบเสียงที่มีการ บันทึกการบรรเลงไว้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ทำนอง ลำดับ เรียบเรียง ความสรุปผลนำเสนอผลไว้ในบทที่ 3 "ประวัติความเป็นมาและโครงสร้างเพลงไหมโรง ไอยเรศ"

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทำนองเพลงโหมโรงไทยเรศจากนักดนตรีแต่ละทาง
จำนวน 23 ทาง ศึกษาวิเคราะห์แนวดำเนินทำนองเพลงทางซอด้วง โดยเปรียบเทียบดังนี้

1. ระดับเสียงลูกตก
2. ส่วนวนเพลง

การศึกษาข้อมูลตอนที่ 3 นี้ นำเสนอผลไว้ในบทที่ 4 "การวิเคราะห์แนวดำเนิน
ทำนองเพลงโหมโรงไทยเรศทางซอด้วง"

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. ทำนองเพลงที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล เป็น
โน้ตเพลงที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ที่บันทึกด้วยระบบโน้ตนิ้ว ระบบโน้ตสากล ระบบโน้ตตัว
เลข 9 ตัว ระบบโน้ตแบบ ค ร ม พ ระบบโน้ตแบบ 1-7 หรือระบบโน้ตแบบ D R M F
เป็นต้น และจากการบันทึกด้วยแถบเสียงโดยผู้วิจัยนำความหลากหลายของระบบโน้ตข้อมูลมา
บันทึกด้วยระบบโน้ตสากล
2. การบันทึกโน้ต กำหนดคำให้ส่ายเปล่าของส่ายทุ่มซอด้วงตรงกับเสียง "โศ" และ
กำหนดคำให้ส่ายเปล่าของส่ายเอกซอด้วงตรงกับเสียง "ซอล"
3. เนื่องจากระดับเสียงของคนตรีไทยมี 7 เสียง แต่ละช่วงเสียงมีระยะเท่ากัน
เพราะฉะนั้นการบันทึกโน้ตสากลตลอดรายงานวิจัยนี้ จึงกำหนดคำให้เสียงแต่ละเสียงมีช่วงความ
ห่างเท่ากันทุกระดับเสียง ตามลักษณะของคนตรีไทย โดยไม่มีเครื่องหมาย # และ b กำกับ
4. การวิเคราะห์บทเพลงโหมโรงไทยเรศ จะวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลที่กำหนดไว้
เพื่อการวิจัยเท่านั้น คือ

- 4.1 ทำนองเนื้อเพลงหลัก จำนวน 1 ทาง
- 4.2 ทำนองเพลงทางซอด้วง จำนวน 23 ทาง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยมีศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. จังหวะ หมายถึง การดำเนินทำนองเพลงด้วยเวลาในช่วงระยะที่สม่ำเสมอ
จังหวะของเพลงไทยจำแนกได้ 3 ลักษณะคือ จังหวะสามัญ จังหวะฉิ่ง และจังหวะหน้าทับ
2. จังหวะหน้าทับ หมายถึง จังหวะที่กำหนดวิธีตีเครื่องดนตรีประเภทขึงด้วยหนัง
ได้แก่ กลองแขก ตะโพน โทน รำมะนา เป็นต้น โดยมีบัญญัติวิธีการตีและกลอนทำนองที่จัด
เป็นระบบในงานวิจัยนี้ใช้จังหวะหน้าทับปรบไถ่ อัตราจังหวะสามชั้น แบ่งวรรคตามหน่วยการ
วิเคราะห์ คือ
 - 1 จังหวะหน้าทับ มี 2 ประโยคเพลง
 - 1 ประโยคเพลง มี 2 วรรคเพลงหรือสำนวนเพลง
 - 1 วรรคเพลง(หรือสำนวนเพลง) มี 1 จังหวะฉิ่ง-ฉับ
3. ท่อน หมายถึง สัดส่วนของทำนองเพลงที่แบ่งไว้เป็นชุด เรียก "ท่อน" ในแต่ละ
ท่อนกำหนดเป็นจังหวะโดยยึดถือจังหวะหน้าทับเป็นเกณฑ์ในการกำหนด ในเพลงไทยโรง
โดยเรศประกอบด้วยสัดส่วนของทำนองจำนวน 4 ท่อน
4. ทาง หมายถึง บทเพลงบทหนึ่งที่มีการดำเนินทำนองให้แตกต่างออกไป เพื่อให้
เกิดความไพเราะและแสดงชั้นเชิงความสามารถของนักดนตรี โดยมีระดับเสียงลูกตกเมื่อสิ้น
สุดสำนวนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ "ทาง" ยังบอกให้ทราบถึงระดับเสียง ชนิดของทำนองและ
แนวดำเนินการบรรเลงของเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ความแตกต่างของทำนองแต่ละทาง
จึงเกิดศัพท์เรียกว่า "ทางของครู" หรือ "ทางของนักดนตรี" ด้วย
5. ทางฆ้อง หมายถึง ทำนองหลักของบทเพลง อันเป็นเนื้อทำนองแท้ ๆ ใน
วงปี่พาทย์ ผู้บรรเลงเนื้อทำนองหลักคือ คนตีฆ้องวงใหญ่ ทางฆ้องนี้เรียกว่า ลูกฆ้องก็ได้
6. ทำนอง หมายถึง ระดับเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ซึ่งเรียงสลับสับสอดกัน ทำนองจะมี
ความสั้น ยาว เบา แรงเพียงใด ขึ้นอยู่กับจินตนาการและความประสงค์ของนักประพันธ์
เพลง
7. เที้ยวเปลี่ยน หมายถึง การแปรเปลี่ยนทำนองเพลงให้แตกต่างไปจากทำนอง
เดิม โดยมีความประสงค์เพื่อให้ทำนองมีความแตกต่าง มีชั้นเชิงหรืออวดความสามารถของ

นักดนตรี ทั้งนี้ท่านเองเที่ยว เบสียนยังคงรักษาระดับ เสียงลูกตกในแต่ละตำแหน่งหลักของ
ท่านเองเดิมไว้

8. ประโยค หมายถึง กลุ่มท่านเองของเพลง ในการวิจัยนี้กำหนดให้ 1 จังหวะ
หน้าทับปรบไค้สามชั้น มี 2 ประโยค ใน 1 ประโยค มี 2 วรรค ใน 1 ววรรค มี 2
จังหวะฉิ่ง - ฉับ

9. ระดับเสียงลูกตก หมายถึง ตำแหน่งของระดับเสียงสุดท้าย เมื่อสิ้นสุดจังหวะ
หน้าทับและสิ้นสุดจังหวะหน้าทับของฉิ่ง คือจังหวะที่ฉิ่งกำกับเสียง "ฉับ"

10. อัตราจังหวะ หมายถึง อัตราชั้นของจังหวะหน้าทับและท่านเองเพลง ในเพลง
ไทยมีอัตราจังหวะกำหนดไว้ เช่น อัตราจังหวะสามชั้น สองชั้นและชั้นเดียว เป็นต้น

